

Rosbe, varför tar gängkriminella trammadål?

Ja, pressen de lever under är extrem och väldigt hög.

Jag träffade en för detta kriminell som betalade för mig att alla andra kanske eller som du och jag, Grobén, jagas av banklån först och främst.

Det är det vi har stress för. Men de här killarna jagas av allt och alla.

Det här är det vi har stress för, men de här killarna jagas av allt och alla.

Det här är dagens eco med Robin Olin.

Idag om drogen som får barnen att våga mörda i en kriget.

Gåda kvällens skjutning i kvarnjärden.

Det är en skjutning med dödlig utgång den här gången.

Det är ett nyhetsflöde som aldrig verkar ta slut.

En person har skott skadat.

Döttsskjutningar som avlöser varandra under igång håll.

Jordbron, Eskilstuna, Lanskrona, Västerås och Uppsala.

Skott ska avläsats mot en bostad.

De stridrar om makten över narkotikamarknaden.

I takt med att gängvåldet eskalerar i Sverige-

så syns också en annan trend kopplad till den här våldsvågen.

Och så gäst de Tramadol. Det är en opioid som trubbar av känslorna.

Stress och ångest och hela känslorlivet inför att göra det.

Undersökningar visar att opioiden Tramadol-

förekommer allt oftare i samband med dödligt våld.

Vi ser att den har ökat lavinartat.

Och nu har Tramadol också fått öknamnet i media.

Mördar drågen.

Gäst är Rosbe Jalej, producent på P4 Södertälje.

Jag tänker om vi tar det här från början-

kanske man först behöver förstå vad Tramadol egentligen är för nånting.

Ja, på gatan kallas det för Lena eller Tram.

Och det är helt enkelt receptlagt och narkotikalassat läkemedel-

som från början var avsett för att använda sig inom sjukvården för smärtlindring.

Det är så kallade gelatinkapslar som är gula och gröna-

ofta märkt den med boksträvena TK.

Och den narkotikalassade substansen som är med-

är en opioid som ger ungefär samma effekter som heroin och morfin.

Förutom att Tramadol alltså lindrar smärta, så blir man lugn.

Det dämpar ångesten och man kan känna välbegag-

men samtidigt också får en uppportkick som slår in efter en kvatt.

Men bieffekter, för det brukar finnas för såna här starka preparater.

Ja, man brukar säga att beroendet av Tramadol kommer snabbt-

och abstinensen är väldigt kraftig.

Och abstinensen beskrivs om känslan av att ha influensa utan feber-

men med muskel, värk, krampor, ångest, gerig och svettningar.

En allvarlig effekt är att Tramadol sänker tröstgård för krampor.

Uppreppade krampor kan ledda till permanentiplevsiu.
Och eftersom rörelset i smärtlidningen kommer inte direkt-
det ökar risken för att man helt enkelt överdesurerar.
Att man proppar riser för att det tar ett tag innan det börjar kännas.
Okej, men hur går det då till när den här drogen som egentligen är avsett-
för att användas i sjukvården börjar spridas utanför det-
och missbrukas i samhället?
Det sägs att när Tramadol börjades skrivas ut-
för heteroskador började folk uppdäcka drogens rus.
För 10-15 år sedan började det spridas mer i Sverige.
Bland unga gick riktigt att trams som de kallade för-
eller lena eller moi som man säger det-
det är per bra som man mår det bra utav.
Det faktum att det tillverkas i tabletter eller kapslar-
gör det lätt för att konsumera, transportera och sälja-
och att kombinera Tramadol och kanapis med varandra.
Det här blev väldigt vanligt.
Och nu har det varit vanligt ungdomsdråg i hela landet kan man säga.
Både polis- ungdomsledare och andra varna för spridningen.
Om vi kommer till de gängkriminella-
vad är det som gör att de vill använda den här drogen?
Ja, jag vill förstå det här också-
så att jag har bestämt ett träff med en föredetag gängkriminell.
Vi kan kalla honom för Gabriel.
Vi har bytt ut hans röst och låtit en skådspeleläsa-
inte han berätta för oss.
Vi träffades på Södermal i Stockholm.
Vi träffades utanför tunnelbanestationen.
Han har kommit till mig från Joppet-
så att den är en ganska propet klädd och representabel kan man säga.
Arna har redan bestämt till vad vi ska vara för att kunna ha det här samtalet.
Det är en tjosk och kanske händer den här tjoskägaren.
Vi sätter oss vid två stolar utanför den här tjosken-
med vår rik mot butiken.
Han berättar då att han har betalat sina skulder för att kunna hoppa av-
inte ha tagit med sig någonting, säger han.
Några pengar eller nånting, och lämnat den kriminell världen.
Men trots det har han de här varnorna-
där Försäkringskortgårderna är en i dag-
att han vill sitta på ett speciellt sätt för att ha översikt och kontroll över situationen.
Han vill se vad som händer på gatan, helt enkelt.
Trots att hotbilden är väldigt låg nu för tiden-
han har ju hoppat av, men trots det-
bär han på där känslan och reflexen-

att han måste aktas hela tiden.
Och vem är han då, den här Gabriel?
Ja, han är 20-årsåldern.
Uppväxt i en småstad i Sverige med fler syskon.
Pappan, först var han enligt honom då, utrepilden när han var liten.
Och han började sin kriminell karriär, kan man säga, som tonåring med småstöld.
Det var väl via umgänget och så, småstöld och så.
Cykel och sånt. Sen gick det över till personråden och så.
De här småstölderna som man gjorde, gjorde att han hade cash.
Och det kunde han köpa dira kläder och dira prylar.
Men han såg också, här finns det en möjlighet för honom-
att investera i droger.
Första gången jag gjorde det, så det var investering via en kompis.
Han var redan på marknaden för droger.
Och jag hade pengar.
Så jag sa till honom, men ej, jag köper partiet.
Sen så delade vi, men du sköt jobbet.
Det var ett kilo, harsh.
Jag gick kanske plus 10-15 000.
Det var hans sätt att klättra upp det här karriärsneget då.
Och det här gjorde att han konkurrerade med andra jägg som han kallade för äldre-
som också sålde droger i samma område-
och då uppstod det flera gånger i komplikten, förstås då.
Först så hämtade man saker från dem.
Sen märkte man att man kan få bättre pris i en annan stad.
Så man började hämta in sitt ägna, de var inte nöjda.
För helt plötsligt är vi konkurrenter.
Såg inte bra ut antagligen för dem.
Så då börjades det.
Börja med att hon slog en vän i centrum, så grovt misshandlade han.
Så gick vi och tog den när han fästade.
Sen började de hota med vapnen och så kom fram, pekade upp oss med pistoler och så.
Sen märkte vi, men ej, vi behöver också rusta upp oss.
Så vi köpte in.
Han vill inte bredda exakt vad han gjort, men ser att han skatat folk för livets arm.
Så våldet kommer med, det är ju nånting som kommer på köpet.
Det är inget som du kan undvika för eller senare kommer det.
För det handlar ju om pengar, folktåg, folk hamnar inne i kåken.
Så vad berättar den här Gabriel om tramadål?
Han berättar hur han använder det här tramadål som ett verktyg för att orka helt enkelt.
Tramadål är bara en hjälpmedel.
För först i början var det för att orka sälja.
Många timmar. Hänger du med?
Du springer ju från hörn till hörn.

Du är vaksam hela tiden.
Du har saker på dig, du måste aktera dig för polisen.
Du måste aktera dig för fiender.
Du måste aktera dig för många saker.
Så du måste vara vaksam, men ändå vara oredd.
Sen är det också med att den här drogängeren som han sa, en tredje punktkula.
Man blir helt enkelt modigare, tänker inte på konsekvenserna.
Men man behåller samtidigt det här fokuset på vad man ska göra, fokusen skärpa.
Med tram vi brukar säga att du får en extra punktkula.
Energien, kallheten. Du blir mer oredd.
Jag blir osäker på om allt det här finns i punktkula.
Nej, men Alexander var det ett sätt.
En stycket år kallar sig fokus.
Du får någonting i ditt huvud. Det är något som görs.
Du tar den när den kickar igång. Du programmerar ditt huvud.
Nu ska jag göra det här. Nu ska jag kliva.
Du är där. Hänger du med?
Skitter i omständigheterna.
Vem som är där och vad som har hänt eller vad som kommer att ske?
Du är där just där. En känsla. Du är där för att göra mission.
Du är där du gör din grej. Sen är du borta.
Sen går du och rökar en jointe eller så.
Sen sover du. Nästa dag är det som att ingenting har hänt.
Du går vidare med ditt liv.
Det är en dubbel funktion att orka med timmarna-
men också att orka med den här orörda, brutala vardagen.
Precis. Det är att kunna våga och orka en vardagen.
Genkriminala använder sig av tramadål för att orka med stressen och pressen-
och kunna utföra dåd. Hur vanligt är det?
Det är väldigt vanligt med genkriminalas dåtor.
Det är inte bara tramadål. Det kan även bli så kaka in.
Tramadål håller på att bli vanligare och vanligare.
De vill nådda på tram som de säger ungdomarna.
Tramadål ökar explosionsortan.
Missbruket breder sig bland unga.
Jag tittar på en kartläggning som gjorts av Centrum för epidemiologi-
och samhällsmedicin som det kallas för.
Det här gjorde de förra året.
När de kollar på all dödligt vård i Sverige-
har de märkt att närmare hälften av de här fallen-
finns det inslagavdraget på ett eller annat sätt.
Vad betyder det?
Det är med farmakologisk och systematisk.
Farmakologisk finns i blodet hos alltingen-

ochffret eller alldeles mannen.

Eller systematisk. Det finns konflikten handlat om droger- eller att de har hittat beslaget av det eller hemma hos nån.

Men de har hittat i blodet hos förövaren.

Då kan det vara olika former av narkotika, men tramadål.

I den här rapporterna finns en tabell som visar det här.

När det gäller tramadål kan andra kemiska opioder som kallas förr.

Om man kollar på året 2008 till 2011-

då var det 3 % av fallen av dödligt vård där det förekommit tramadål.

Och 2016 till 2019, motsvarande till siffran är 32 %.

Så det är en kraftökning.

Och när det gäller gängskjutningar så visar nya siffror vi har från rättsmedicinalverket att en av fem offer i skjutningarna har drog en tramadål i blodet.

Så det är även de som har skjutit städet som har det i sig då?

Och tramadål kan köpas via internet.

Det är väldigt enkelt faktiskt.

Det finns bland annat i Snapchat, appen som är socialmedier- och jag vill undersöka det här.

Så helt enkelt har jag skapat ett kontotalias där för att se hur lätt det är.

Och det verkar vara en suge efter att både sälja och köpa tramadål.

Jag kunde läppa upp två dagar för många erbjudanden.

Filmer, bilder, meddelanden att tramadål finns för att köpa.

De visar helt enkelt produkten hur det ser ut- och hur det transporteras till och med.

Hur ser det ut då?

Det är ju kapslar som är...

Det är två sorter. Det är kapslar som är gud och gröna- som är recept och lagt i medicin.

Det andra är det här som ett tillverkade, kanske just på ärssiftet- som är anonyma, kan man säga.

Det är vita kapslar som är inga märken alls på.

Vad kommer de ifrån då om det är då illegal tramadål, vet du det?

Ja, dom är oftast inspugnade förstås- och framförallt från östeuropa.

Förra året på slag tog tullverket över en miljon tramadåtabletter.

Det är nästan en femdubbling för ett mer tio år sedan.

Jag befinner mig utanför växshuset i Västerås-

och jag tänkte att vi skulle se hur långt vi behöver gå-

innan vi hittar de första spåren av läkemedelsmissbruk här i stan.

I ett inslag från SVT-gårreporten runt på Västerås-gator-

hittar utan ansträngning en mängd tablettkartor i gathörn och grushögar.

Här har vi också nånting. Tramadål.

Tio minuter har gått och vi har hittat totalt fem olika tablettkartor-

och fyra av dom här har innehållit olika typer av opioider och bensodiasepiter.

Martin Petersson sa kunning på tullverket i inte förvånad.

Tramadål 200 mg substans är den absolut vanligaste vi tar på gränsen.

Han tror att tillgången på Tramadål ökar ytterligare i Sverige.

Tyvärr är det en bild som kommer att bli vanligare av vanligare.

Inte bara i Västerås, utan hela Sverige-

för att det är bruket att få Tramadål att öka.

Ja, Rosbe, när man hör Gabriel's historia, som du berättade om-

så tänker jag att de gängkriminella följer den större trenden i Sverige-

där unga tar den här typen av droger som Tramadål.

Men det är speciella omständigheter om man är gängkriminell.

Hur mår de här kriminella ungdomarna?

Tror du att de måste bedöva sig på det här sättet?

Min bild är att de lever under konstant och extrem högpess.

Jag minns tillfällena när jag träffade en kille i Rinkeby.

Det här var ett par år sen. Det var vid den Showsk vitt sentrum.

En gris Showsk är borta i riven.

När jag satt där kommer en kille in i Showsken.

Han verkar väldigt nervös. Han går av och ant.

Kollar runt omkring sig. Kollar vem som kommer in.

Vilka bilder som passerar. Han kommer att titta med ögonen och se-

hej för att kolla om jag är en vän eller fiende.

Hur gör du då för att svara om du är en varken eller kanske?

Jag försöker vara så anordning som möjligt.

Det är ett vanligt hej, för att han ska inte se mig som fiende.

Jag märker på honom att den här killen...

Han kan få hjärtatackningar som helst. Han har explodert att det är ett slag och ångest.

Den här killen kände jag igen.

Två dagar efter det här hittar man hans kropp.

I ett garage i Rinkeby sentrum.

Död.

Gabriel, vad säger han när du träffar honom och ni sitter där på gatan-

och pratar om det här, att lef det här livet och behövs använda den här drogen på det här sättet?

Han jämför det sitt liv med vanliga människors liv.

Han säger att alla andra kanske jagar sig banklån.

Men i de känslan han rör sig så jagar att man har allt.

Du är rädd för allt. Det är ständigt saker som jagar dig.

Det är inte som vanligt liv, det är bara dina typ banklån jagar dig.

Alltså, här jagar alla dig.

Förutom dina vänner, till och med dem måste du vara försiktig med.

För de kan vända sig snabbt.

Men när du träffar honom så är han alltså på väg ur det.

Ja, när han fick barn, han insåg att det här kommer inte att kunna fortsätta.

Det här kommer inte att vara hållbart.
Hänger du med? Hur ska jag lämna den till dagis när jag har skyddsväst?
Kan knappt gå ut med hans?
Han har lyst nu på att gå ett program för akonverksamhet.
Han har gått ett år där.
Det här är en drog som Tramadolig också är väldigt beroende framkallande.
Har han det att kämpa med också då?
Han har gått genom behandling, han menar själv att han inte beroende längre.
Det är en stor omställning. Det är det jag har brottats med nu i ett år.
Kan inte köpa det jag vill.
Kan inte äta ute och så lära sig laga mat.
Och handla på villis.
Sen ska man kolla på andra pappor som kommer med hela löpare utrustningen.
Så kommer du där med en hudde jag sänker med.
Blir det en helt annan grej som de styrerar på ditt barn.
Så tänker du, alltså, varför har den andra ögonen en sån över?
Hur ska jag köpa det också? Jag har kronofogden.
Då är ibland jag bara får fakturer och så.
Jag håller ju på att betala av oss, men ibland tänker man bara,
Hej, ska inte bara göra en sista grej. Jag får in de ära att 200 000.
Han säger fortfarande att jag kanske skulle göra en sista grej
för att kunna ha att mitt barn ska få samma del som alla andra.
Men sen kommer han på, nej, det är nog en bra idé.
Det är inte värt det. Och sen hur ska jag förklara för kronan att dö?
Mm.
Tack så mycket, Rosben. Tack.
Och det var allt från Dagens ECO.
Vi hörs igen imorgon.
Programledare för Robin Olin, gäst Rosbej Jalej.
Gabriel heter egentligen någonting annat och hans röst lästes in av Ramin Farsin.
Producent bakolkad Hammar.
Maila oss gärna på Dagens ECO, att sverigesradio.se.